

**AUDITO, APSKAITOS, TURTO VERTINIMO IR NEMOKUMO VALDYMO TARNYBOS
PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS FINANSŲ MINISTERIJOS
DIREKTORIAUS
ĮSAKYMAS**

**DĖL NEPRIKLAUSOMUMO NUO AUDITUOJAMOS ĮMONĖS, KONFIDENCIALUMO IR
PROFESINĖS PASLAPTIES PRINCIPO LAIKYMOŠI TVARKOS APRAŠO
PATVIRTINIMO**

2017 m. vasario 9 d. Nr. V3-4
Vilnius

(TAR, 2017 02 27, Identifikacinis kodas 2017-03196)

2024 12 19 V3-31 TAR, 2024 12 19, Identifikacinis kodas 2024-22573, nauja redakcija nuo 2024 12 20

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos finansinių ataskaitų audito ir kitų užtikrinimo paslaugų įstatymo 7 straipsnio 5 dalimi, atsižvelgdamas į Audito priežiūros komiteto 2024 m. gruodžio 12 d. posėdžio metu pateiktą nuomonę ir į Lietuvos Respublikos finansų ministerijos 2024 m. lapkričio 11 d. 6K-24/6219 raštą:

T v i r t i n u Nepriklausomumo nuo audituojamos įmonės, konfidencialumo ir profesinės paslapties principo laikymosi tvarkos aprašą (pridedama).

Direktorius

AUDRIUS LINARTAS

SUDERINTA

Lietuvos Respublikos finansų ministerijos
2024 m. lapkričio 11 d. raštu Nr. 6K-24/6219

PATVIRTINTA

Audito, apskaitos, turto vertinimo ir nemokumo valdymo tarnybos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos tarnybos direktoriaus 2017 m. vasario 9 d. įsakymu Nr. V3-4 (Audito, apskaitos, turto vertinimo ir nemokumo valdymo tarnybos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos tarnybos direktoriaus 2024 m. gruodžio 19 d. įsakymu Nr. V3-31 redakcija)

**NEPRIKLAUSOMUMO NUO AUDITUOJAMOS ĮMONĖS, KONFIDENCIALUMO IR
PROFESINĖS PASLAPTIES PRINCIPO LAIKYMOŠI TVARKOS APRAŠAS**

**I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1. Nepriklausomumo nuo audituojamos įmonės, konfidencialumo ir profesinės paslapties principo laikymosi tvarkos aprašas (toliau – Tvarkos aprašas) nustato reikalavimus, kurių turi laikytis auditoriai ir audito įmonės, įgyvendindami nepriklausomumo, konfidencialumo ir profesinės paslapties principus, bei asmenis, laikomus galinčiais daryti tiesioginį ar netiesioginį, lemiamą poveikį finansinių ataskaitų audito (toliau – auditas) rezultatams.

2. Tvarkos aprašas parengtas įgyvendinant Lietuvos Respublikos finansinių ataskaitų audito ir kitų užtikrinimo paslaugų įstatymo (toliau – Įstatymas) 7 straipsnio 5 dalies nuostatas.

3. Tvarkos apraše vartojamų sąvokų reikšmės atitinka Įstatyme vartojamų sąvokų reikšmes.

**II SKYRIUS
NEPRIKLAUSOMUMO PRINCIPO ĮGYVENDINIMAS**

4. Auditą atliekantis auditorius ir audito įmonė, laikydamiesi Įstatyme nustatytų nepriklausomumo ir objektyvumo principo (toliau – nepriklausomumo principas) reikalavimų, turi:

4.1. būti nepriklausomi nuo audituojamos įmonės ir nedalyvauti audituojamai įmonei priimant sprendimus;

4.2. užtikrinti, kad jų nepriklausomumo nepaveiktų jokie esami arba galimi interesų konfliktai, verslo arba kiti tiesioginiai ar netiesioginiai santykiai tarp šio auditoriaus, audito įmonės, audito įmonių tinklo, kuriam priklauso audito įmonė, kitų juridinių asmenų, kuriuose taip pat dirba auditą atliekantis auditorius ar kuriuos su auditą atliekančia audito įmone sieja bendri dalyviai arba vadovai, asmenų, galinčių daryti tiesioginį ar netiesioginį lemiamą poveikį audito rezultatams, ir audituojamos įmonės.

5. Auditorius laikomas nepriklausomu nuo audituojamos įmonės pagal Tvarkos aprašo 4.1 papunktyje nustatytą reikalavimą, jeigu jis:

5.1. nėra susijęs šeimos ryšiais su audituojamos įmonės dalyviais, vadovu, vadovaujamas pareigas einančiais asmenimis, apskaitą tvarkančiu asmeniu arba kitu audituojamos įmonės darbuotoju, galinčiu daryti tiesioginę ir reikšmingą įtaką finansinių ataskaitų rengimui;

5.2. nėra susijęs artimos giminystės ryšiais su audituojamos įmonės dalyviais, pagal audito įmonės kokybės valdymo sistemos politikose arba procedūrose nustatytus kriterijus galinčiais turėti reikšmingą įtaką audituojamai įmonei, vadovu, vadovaujamas pareigas einančiais asmenimis, apskaitą tvarkančiu asmeniu arba kitu audituojamos įmonės darbuotoju, galinčiu daryti tiesioginę ir reikšmingą įtaką finansinių ataskaitų rengimui;

5.3. nėra audituojamos įmonės darbuotojas ir laikotarpiu, kurį apima audituojamos finansinės ataskaitos, nebuvo audituojamos įmonės darbuotoju, galinčiu daryti tiesioginę ir reikšmingą įtaką finansinių ataskaitų rengimui;

5.4. nėra audituojamos įmonės dalyvis ir laikotarpiu, kurį apima audituojamos finansinės ataskaitos, nebuvo audituojamos įmonės dalyviu;

5.5. nėra veikiamas kitų reikšmingų sąlygų, galinčių turėti įtakos jo nepriklausomumui, įskaitant Tvarkos aprašo 12 punkte nurodytas grėsmes.

6. Audito įmonė laikoma nepriklausoma nuo audituojamos įmonės pagal Tvarkos aprašo 4.1 punkte nustatytą reikalavimą, jeigu:

6.1. audituojama įmonė nėra audito įmonės dalyvė;

6.2. audito įmonė, jos dalyviai ir vadovaujamas pareigas einantys asmenys, išskyrus vadovaujamas pareigas einančius asmenis, kurie neteikia paslaugų audituojamai įmonei, nėra audituojamos įmonės dalyviai;

6.3. audito įmonės dalyviai ir vadovaujamas pareigas einantys asmenys, išskyrus vadovaujamas pareigas einančius asmenis, kurie neteikia paslaugų audituojamai įmonei, nėra susiję šeimos ryšiais su audituojamos įmonės dalyviais arba artimos giminystės ryšiais su audituojamos įmonės dalyviais, pagal audito įmonės kokybės valdymo sistemos politikose arba procedūrose nustatytus kriterijus turinčiais reikšmingą įtaką audituojamai įmonei;

6.4. audito įmonė nėra veikiamas kitų reikšmingų sąlygų, galinčių turėti įtakos jos nepriklausomumui, įskaitant Tvarkos aprašo 12 punkte nurodytas grėsmes.

7. Tvarkos aprašo 4.2. papunktyje nurodytais asmenimis, galinčiais daryti tiesioginį ar netiesioginį poveikį audito rezultatams laikomi:

7.1. audito įmonės ir audito tinklo, kuriam priklauso (jeigu priklauso) audito įmonė, vadovai, auditoriai, darbuotojai, bet kurie kiti fiziniai asmenys, kurių paslaugomis naudojasi arba kurių paslaugas kontroliuoja auditorius arba audito įmonė atlikdami auditą;

7.2. tiesiogiai arba netiesiogiai su auditoriumi, Tvarkos aprašo 7.1 papunktyje nurodytais asmenimis arba su audito įmone susiję asmenys, galintys daryti lemiamą poveikį audito rezultatams.

8. Su auditoriumi ir su Tvarkos aprašo 7.1 papunktyje nurodytais asmenimis susijusiais asmenimis, galinčiais daryti lemiamą poveikį audito rezultatams, laikomi:

8.1. auditoriaus arba Tvarkos aprašo 7.1 papunktyje nurodyto bet kurio asmens sutuoktinis ar sugyventinis, su kuriuo įstatymų nustatyta tvarka įregistruota partnerystė, jų išlaikomi vaikai ir įvaikiai, kiti artimi giminaičiai, kaip nurodyta Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 3.135 straipsnyje asmenys, kurie ne mažiau kaip 1 metus gyvena su tuo auditoriumi arba Tvarkos aprašo 7.1 papunktyje nurodytu asmeniu;

8.2. juridinis asmuo, kurio vadovas, valdybos ar stebėtojų tarybos narys yra auditorius arba Tvarkos aprašo 7.1 ir 8.1 papunkčiuose nurodyti asmenys;

8.3. juridinis asmuo, kuris yra kontroliuojamas tokio auditoriaus arba Tvarkos aprašo 7.1 papunktyje nurodyto bet kurio asmens, arba 8.1 papunktyje nurodytų su jais susijusių asmenų, arba yra įsteigtas jų naudai, arba kurio ekonominiai interesai yra iš esmės tolygūs jų interesams.

9. Su audito įmone susijusiais asmenimis, galinčiais daryti lemiamą poveikį audito rezultatams, laikomi:

9.1. audito įmonės dalyviai, valdybos ir (arba) stebėtojų tarybos, jei jos sudaromos, nariai;

9.2. bet kokie subjektai, nepriklausomai nuo jų juridinio statuso, kuriuos su audito įmone sieja bendri savininkai, kontrolė ar vadovai.

10. Auditorius ir audito įmonė sprendami, ar sutikti atlikti arba tęsti kiekvieno ataskaitinio laikotarpio auditą, taip pat ir audito atlikimo metu, turi:

10.1. identifikuoti nepriklausomumui kylančias savikontrolės, savanaudiškų interesų, tarpininkavimo, familiarumo ar įbauginimo grėsmes, kaip jos apibrėžtos Apskaitos profesionalų etikos kodekse, atsirandančias dėl ankstesnių ir dabartinių finansinių, asmeninių, verslo, darbo ar kitų ryšių, interesų ir santykių, įskaitant ir 2014 m. balandžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 537/2014

dėl konkrečių viešojo intereso įmonių teisės aktų nustatyto audito reikalavimų, kuriuo panaikinamas Komisijos sprendimas 2005/909/EB (toliau – Reglamentas) 5 straipsnio 1 dalies 2 pastraipoje nurodytų paslaugų teikimą, išskyrus paslaugas, nurodytas 5 straipsnio 1 dalies antrosios pastraipos a punkto i, iv–vii papunkčiuose ir f punkte, kai laikomasi reikalavimų, nustatytų Reglamento 5 straipsnio 3 dalyje, tarp jų, asmenų, galinčių daryti tiesioginį ar netiesioginį poveikį audito rezultatams, ir audituojamos įmonės;

10.2. įvertinti Tvarkos aprašo 10.1 papunktyje nurodytų grėsmių reikšmingumą;

10.3. priimti sprendimus dėl apsaugos priemonių, kurios pašalintų Tvarkos aprašo 10.1 papunktyje nurodytas grėsmes arba sumažintų jas iki priimtino lygio ir tinkamai jas pritaikyti;

10.4. audito darbo dokumentuose nurodyti, ar:

10.4.1. auditorius ir audito įmonė atitinka reikalavimus, susijusius su nepriklausomumo ir objektyvumo principo taikymu;

10.4.2. auditorius ir audito įmonė nustatė grėsmių jų nepriklausomumui, ir, ar pritaikė apsaugos priemones toms grėsmėms sumažinti, ar jų išvengti, išskiriant reikšmingas grėsmes ir jų atžvilgiu taikytas apsaugos priemones;

10.5. pašalinti grėsmes nepriklausomumui keliančias aplinkybes, nutraukti grėsmes keliančius santykius arba atsisakyti atlikti auditą, arba nutraukti audito atlikimo sutartį, kai vykdydami Tvarkos aprašo 10.1-10.3 papunkčiuose nurodytas pareigas auditorius ir audito įmonė nustato, kad tinkamų apsaugos priemonių nėra arba jos negali būti taikomos Tvarkos aprašo 10.1 papunktyje nurodytoms grėsmėms pašalinti ar sumažinti iki priimtino lygio.

11. Auditorius ir audito įmonė apsaugos priemonių turi imtis ir grėsmes nepriklausomumui keliančias aplinkybes pašalinti ar grėsmes keliančius santykius nutraukti turi kiek įmanoma greičiau, bet ne vėliau kaip per 3 mėnesius nuo jų nustatymo dienos.

12. Jokios apsaugos priemonės nepadedą išvengti grėsmių nepriklausomumui ir auditorius bei audito įmonė negali atlikti audito, jeigu jie arba asmenys, galintys daryti tiesioginį ar netiesioginį poveikį audito rezultatams:

12.1. turi audituojamo subjekto finansinių priemonių;

12.2. turi bet kurio su audituojamu subjektu susijusio subjekto finansinių priemonių, kurių turėjimas nuosavybės teise gali sukelti interesų konfliktą arba paprastai gali būti manoma, kad jį sukels. Su audituojamu subjektu susijęs subjektas suprantamas taip, kaip jis apibrėžtas Apskaitos profesionalų etikos kodekse;

12.3. kitais nei 12.1 punkte nurodytais pagrindais turi ar gauna materialios ir tiesioginės naudos iš bet kokios finansinės priemonės, kurią išleido, garantuoja arba kitaip remia bet kuris audituojamas subjektas, arba dalyvauja kuriame nors sandoryje dėl bet kurios finansinės priemonės;

12.4. Įstatymo 8 straipsnio 2 dalyje nurodytu laikotarpiu su tuo audituojamu subjektu turėjo darbo, verslo arba kitų ryšių, kurie gali sukelti interesų konfliktą, taip, kaip jis apibūdinamas Apskaitos profesionalų etikos kodekse, arba paprastai gali būti manoma, kad jį sukels.

13. Tvarkos aprašo 12.4 papunktyje nurodytais ryšiais, be kita ko, laikomos aplinkybės, jei auditorius, kiti asmenys, galintys daryti tiesioginį ar netiesioginį poveikį audito rezultatams, yra ir (ar) Įstatymo 8 straipsnio 2 dalyje nurodytu laikotarpiu buvo:

13.1. juridinio asmens, audituojamai viešojo intereso įmonei, jos patronuojančiajai įmonei ar jos kontroliuojamosioms įmonėms teikiančio ar tuo laikotarpiu teikusio Reglamento 5 straipsnio 1 dalies 2 pastraipoje nurodytas paslaugas (išskyrus paslaugas, nurodytas 5 straipsnio 1 dalies antrosios pastraipos a punkto i, iv–vii papunkčiuose ir f punkte, kai laikomasi reikalavimų, nustatytų Reglamento 5 straipsnio 3 dalyje) dalyviu, vadovu, vadovaujamas pareigas einančiu asmeniu ar darbuotoju, galinčiu daryti tiesioginę ir reikšmingą įtaką šių paslaugų rezultatams;

13.2. juridinio asmens, audituojamai įmonei, kitam su ja susijusiam subjektui, kaip konkrečiu atveju nustatyta Apskaitos profesionalų etikos kodekse, teikiančio ar tuo laikotarpiu teikusio ne audito paslaugas, kurias teikti draudžia Apskaitos profesionalų etikos kodeksas, dalyviu, vadovu, vadovaujamas pareigas einančiu asmeniu ar darbuotoju, galinčiu daryti tiesioginę ir reikšmingą įtaką šių paslaugų rezultatams.

14. Tvarkos aprašo 12 punkte nustatytas draudimas netaikomas pagal diversifikuoto kolektyvinio investavimo schemas netiesiogiai turimiems interesams (finansinėms priemonėms, kurios yra dalis kitų investicijų ir kurios valdomos diversifikuotai per kolektyvinio investavimo subjektus (pavyzdžiui, investicines kintamojo kapitalo bendroves, investicinius fondus, pensijų fondus, kurie valdomi analogiškais principais kaip ir kolektyvinio investavimo subjektai, gyvybės draudimo, kai investavimo rizika tenka draudėjui, sutartis)).

15. Auditorius, audito įmonė, asmenys, galintys daryti tiesioginį ar netiesioginį poveikį audito rezultatams, negali tarpininkauti arba priimti piniginių ar nepiniginių dovanų arba paslaugų iš audituojamo subjekto arba bet kurio su audituojamu subjektu susijusio subjekto, išskyrus atvejus, kai objektyvaus, protingo ir informuoto trečiojo asmens nuomone, jų vertė būtų nereikšminga arba neesminė.

16. Jei laikotarpiu, kurį apima finansinės ataskaitos, audituojamą subjektą įsigyja kitas subjektas arba jei jis susijungia su kitu subjektu ar įsigyja kitą subjektą, auditą atliekantis auditorius arba audito įmonė nustato ir įvertina visus esamus ar neseniai buvusius interesus ar santykius, įskaitant visas tam subjektui suteiktas ne audito paslaugas, kurios, atsižvelgiant į taikomas apsaugos priemones, galėtų kelti grėsmę auditoriaus nepriklausomumui ir gebėjimui tęsti teisės aktų nustatytą auditą po faktinės susijungimo ar įsigijimo dienos.

III SKYRIUS KONFIDENCIALUMO IR PROFESINĖS PASLAPTIES PRINCIPO ĮGYVENDINIMAS

17. Įstatyme nustatyto konfidencialumo ir profesinės paslapties principo (toliau – konfidencialumo principas) turi laikytis:

17.1. auditą atliekantis auditorius ir audito įmonė;

17.2. auditą atlikę auditorius ir audito įmonė, kurie nebedalyvauja atliekant konkretų auditą.

18. Audito įmonė kokybės valdymo sistemos politikose arba procedūrose turi numatyti reikiamas priemones tinkamam 17 punkto reikalavimų įgyvendinimui.

19. Konfidencialią ir profesinę paslaptį sudarančia informacija laikoma visa informacija apie audito užsakovus, audituojamas įmones, kitus fizinius ir juridinius asmenis, jų veiklą, kuri auditoriui ir audito įmonei tapo žinoma atliekant auditą ir naudojantis jiems Reglamente, Įstatyme, tarptautiniuose audito standartuose ir audito sutartyje nustatytais teisėmis bei vykdant nustatytas pareigas, išskyrus tą informaciją, kuri yra viešai skelbiama.

20. Auditorius ir audito įmonė laikydamiesi konfidencialumo principo privalo:

20.1. neatskleisti konfidencialios ir profesinę paslaptį sudarančios informacijos tretiesiems asmenims (įskaitant kitus audito įmonės darbuotojus, kuriems ta informacija pagal darbo pobūdį nėra būtina), išskyrus Įstatyme ir kituose įstatymuose, tarptautiniuose audito standartuose nustatytus atvejus;

20.2. nenaudoti konfidencialios ir profesinę paslaptį sudarančios informacijos asmeniniams ar trečiųjų šalių interesams tenkinti;

20.3. užtikrinti visų dokumentų, kuriuose yra konfidencialios ir profesinę paslaptį sudarančios informacijos, saugumą ir nepasiekiamumą tretiesiems asmenims (įskaitant kitus audito įmonės darbuotojus, kuriems ta informacija pagal darbo pobūdį nėra būtina);

20.4. prieš atskleidžiant profesinę paslaptį sudarančią informaciją įsitikinti, kad tokios informacijos gavėjas turi teisę ją gauti ir tą informaciją naudoti atsižvelgdamas į konfidencialumo ir profesinės paslapties principą, ir užtikrinti, kad informacija adresatą pasiektų saugiu būdu.

21. Konfidencialumo principas nėra pažeidžiamas, kai konfidencialią ir profesinę paslaptį sudarančią informaciją auditą atliekantis auditorius ar audito įmonė, auditą atlikę auditorius ir audito įmonė, kurie nebedalyvauja atliekant konkretų auditą, teikia vykdydami Reglamento, Įstatymo ir kitų įstatymų reikalavimus, nustatančius privalomą informacijos teikimą, vadovaudamiesi Įstatymo nuostatomis, nustatančiomis atvejus, kai šis principas nėra pažeidžiamas ar audituojamos (audituotos) įmonės informacija atskleidžiama gavus išankstinį raštišką tos įmonės sutikimą.

Keičiantys dokumentai

2024 12 19 V3-31 TAR, 2024 12 19, Identifikacinis kodas 2024-22573, nauja redakcija